

Το πολυδιάστατο της Ποιμαντικής των ατόμων που πάσχουν από Διαταραχή Αυτισμού

/ [Πεμπτούσια· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Συνεχίζοντας τη διαπραγμάτευση των ζητημάτων ποιμαντικής προσέγγισης των ατόμων που πάσχουν από διαταραχή αυτισμού [προηγούμενο άρθρο: www.rempitousia.gr/?p=73077], η μελέτη του Δρ Αθανασίου Κολιοφούτη διευρύνει τις πληροφορίες για τις παραμέτρους του λεπτού αυτού πεδίου.

Με βάση αυτό το δεδομένο, η προσπάθεια του ποιμένα να καταδείξει τον Χριστό ως απόλυτη και απαρέγκλιτη πηγή κάθε αγαθού και το Ευαγγέλιό Του ως αδιαμφισβήτητο πεδίο εφαρμογής αυτής της αγαθότητας, υποβοηθείται από το απόλυτο ηθικό κριτήριο του αυτιστικού. Εάν η άκαμπτη σκέψη του προσλάβει την αγαθότητα του Χριστού, ως απόλυτη και αμετάβλητη αγαθότητα του προσώπου Του, τότε θα έχει κατανοήσει πλήρως τη χριστιανική διδασκαλία, που θέλει τον Χριστό ως ενυπόστατη έκφραση της αγαθότητας. Στον χριστιανισμό το αγαθόν υπερβαίνει το ιδεολογικό πλαίσιο κατανόησής του και ταυτίζεται με το ίδιο το πρόσωπο του Κυρίου.

Ο Χριστός δεν διδάσκει απλώς το αγαθό, είναι ο ίδιος η ενυπόστατη έκφρασή του [73]. Επίσης, η διδασκαλία του δεκαλόγου, η οποία μπορεί παιδαγωγικά να υποστηριχτεί με τη χρήση σχετικών εικονογραφημένων καρτών ή σχετικών κοινωνικών ιστοριών, θα ήταν σίγουρα συμβατή με τον άκαμπτο και απόλυτο τρόπο σκέψης του. Τα « ου κλέψεις», « ου ψευδομαρτυρήσεις » η « ου φονεύσεις » προτρέπουν τους πιστούς σε μια απόλυτη ηθική συμπεριφορά, χωρίς μεσοβέζικους συμβιβασμούς ή ηθικά ημίμετρα.

Ταυτόχρονα, η αφελής και απονήρευτη αντίληψη των πραγμάτων που έχει το αυτιστικό παιδί, μπορεί να αξιοποιηθεί ποιμαντικά, προβαλλόμενη στο ποίμνιο ως παράδειγμα ηθικής συμπεριφοράς προς μίμηση. Έτσι, θα καταδειχθεί η

μοναδικότητα του αυτιστικού παιδιού ως εικόνας του Θεού και θα καμφθεί η εγωιστική τρόπον τινά, αντιμετώπισή του από πολλούς χριστιανούς, οι οποίοι προσεγγίζουν ένα τέτοιο παιδί από θέση ισχύος. Τις περισσότερες φορές υπερτονίζεται ο αυτισμός αυτών των παιδιών και αποσιωπείται ο πνευματικός αυτισμός των υπολοίπων χριστιανών, ο οποίος τους οδηγεί και μάλιστα με έναν απολύτως ενσυνείδητο τρόπο σε αλαζονικές συμπεριφορές και εγωπαθείς περιχαράκώσεις.

Με όλα τα παραπάνω καθίσταται σαφές ότι, η ανάληψη ποιμαντικών πρωτοβουλιών για την υλοποίηση των παραπάνω προτάσεων προάγουν μια πολυτροπική προσαρμογή της κατηχητικής διαδικασίας στις ιδιαίτερες αντιληπτικές δυνατότητες των αυτιστικών παιδιών. Τίποτα δεν αποκλείεται και κάθε παιδαγωγική – ποιμαντική ενέργεια, η οποία αναδύει στην επιφάνεια πράγματα που ανακαλύπτει συνεχώς ο ποιμένας για το αυτιστικό παιδί, αξιοποιείται δημιουργικά στην διαδικασία της διαποίμανσής του. Σύγχρονες έρευνες διαπιστώνουν ότι η εφαρμογή μιας πολυτροπικής παιδαγωγικής μεθόδου, η οποία υπερβαίνει κάθε μονοδιάστατη προσέγγιση του προβλήματος, οδηγεί σε καλύτερα αποτελέσματα: Τα αυτιστικά παιδιά γίνονται πιο δεκτικά και ανοικτά στην αποδοχή νέων γνώσεων, ενώ αυξάνεται η ικανότητά τους να εφαρμόσουν τις ήδη αποκτηθείσες, σε ένα ευρύ πλαίσιο κοινωνικών αλληλεπιδράσεων [74].

Σήμερα, έχει αποδειχτεί εμπειρικά ότι η συμμετοχή των αυτιστικών παιδιών σε εκπαιδευτικές διαδικασίες τέτοιου είδους, βελτιώνουν τα συμπτώματά τους και ενισχύουν τη κοινωνική τους συμπεριφορά, ενώ η διακοπή τέτοιων δραστηριοτήτων, που κυρίως λαμβάνει χώρα σε ειδικά σχολεία, συμβάλλει στην αναστολή της όποιας προόδου έχει επιτευχθεί [75]. Αν λοιπόν, η πολιτεία καθίσταται ανεπαρκής ακόμα και σήμερα, στην παροχή τέτοιου είδους υπηρεσιών, ίσως η ποιμαίνουσα Εκκλησία θα μπορούσε να αναπληρώσει το συγκεκριμένο κενό, θεσμοθετώντας ένα πλαίσιο δια βίου κατήχησης για τα αυτιστικά παιδιά.

Εκεί, θα επιχειρείται, με τον τρόπο και τη διαδικασία που καταδείξαμε παραπάνω, η κατά το δυνατόν διδασκαλία των αληθειών της χριστιανικής πίστεως σ' αυτά τα παιδιά. Ακόμα όμως, και αν η απόπειρα του ποιμένα να διδάξει τις αλήθειες της χριστιανικής πίστεως σε ένα αυτιστικό παιδί – πράγμα εκ προοιμίου δυσχερέστατο, πλην όμως όπως αποδεικνύεται, εν μέρει κατορθωτό -, δεν αποφέρει τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, τότε η βιωματική μετοχή του αυτιστικού στις αγαπητικές σχέσεις των μελών της ενορίας θα υποκαταστήσει αναμφισβήτητα την παραπάνω αποτυχία.

Γι' αυτόν τον λόγο, πάνω απ' όλα, με συντονισμένες και στοχευμένες σε κάθε ιδιαίτερη περίπτωση ποιμαντικές ενέργειες, το αυτιστικό παιδί επιβάλλεται να

γίνει αποδέκτης της πρόθεσης και προσπάθειας του ποιμένα και των υπόλοιπων χριστιανών να αποδεχτούν και το ίδιο ως ισότιμο μέλος της εκκλησιαστικής κοινότητας. Η βίωση της αποδοχής του ως μοναδικού και ανεπανάληπτου προσώπου, το οποίο έχει τη δική του θέση εντός του σώματος του Χριστού και με την παρουσία του εμπλουτίζει τη λειτουργία αυτού του σώματος, διαδραματίζει πρωτεύοντα ρόλο στην αποκατάσταση της αίσθησης της ψυχικής ασφάλειας του πάσχοντος παιδιού [76]. Αν συμβεί κάτι τέτοιο, τότε η έμπρακτη βίωση από ένα αυτιστικό παιδί του περιεχομένου της ανθρωπολογικής διδασκαλίας της Εκκλησίας, σύμφωνα με την οποία ο κάθε άνθρωπος αποτελεί εικόνα του ίδιου του Θεού, δεν μπορεί παρά να επιβεβαιώνεται συνεχώς από το ίδιο με έναν ασυνείδητο, πλην όμως βιωματοκεντρικό, εμπειρικό και άρα αδιάψευστο τρόπο.

Η εμπειρική συνάντηση των παιδιών αυτής της ηλικίας με αξίες και μοντέλα ηθικής συμπεριφοράς, τα οποία προβάλλονται στην Αγία Γραφή, αποτελεί ούτως η άλλως, κατά γενική ομολογία, την ενδεδειγμένη μορφή βιβλικής αγωγής και ενστάλλαξης ηθικών αρχών στην ευαίσθητη ψυχή τους. Όπως ήδη ελέχθη [77], στόχο αυτής της διαδικασίας σ' αυτήν την ηλικία δεν αποτελεί η διανοητική επεξεργασία των βιβλικών διηγήσεων, που προϋποθέτει την ανάπτυξη λεπτών θεολογικών συλλογισμών ή την ανάλυση αφηρημένων δογματικών εννοιών, αλλά η προβολή βιβλικών προτύπων ηθικής συμπεριφοράς, η μίμηση των οποίων έρχεται να θεμελιώσει με έναν βιωματικό τρόπο, τη διαμόρφωση ενός πρακτικού κώδικα ηθικής δεοντολογίας. Η διαμόρφωση αυτού του αξιακού συστήματος θα αποτελέσει το υπόβαθρο ανάλογων ηθικών στάσεων και συμπεριφορών, επί των οποίων θα στηριχθεί επαγωγικά η επίλυση ανάλογων προβλημάτων ή καταστάσεων, στο μέλλον.

Η βιωματοκεντρική ενίσχυση ηθικών συμπεριφορών των αυτιστικών παιδιών, που επιτυγχάνεται με τη μίμηση ανάλογων μοντέλων συμπεριφοράς ηθικών προσώπων, ή την εμπειρική εμπέδωση της ορθόδοξης πνευματικότητας εντός της ενορίας, με τον τρόπο που υποδείξαμε, ίσως τελικά να μην αφίσταται ιδιαίτερα, τηρουμένων πάντοτε των αναλογιών, από την εν γένει κατεύθυνση της χριστιανικής αγωγής όλων των παιδιών αυτής της ηλικίας. Στην ενίσχυση αυτής της συμπεριφοράς, στο βαθμό και με τον τρόπο που ανταποκρίνεται στις ιδιαίτερες αντιληπτικές ικανότητες του κάθε παιδιού ή το είδος της διαταραχής που βιώνει, ενδεχομένως να επιτυγχάνει εκτός των άλλων και η κατηχητική προσπάθεια του ποιμένα.

[Συνεχίζεται]

[73] Μαντζαρίδης Γ., *Χριστιανική Ηθική*, Θεσσαλονίκη 1991, σ. 63.

[74] Daniela Tamas D., Marcovic S., Milankov V., « Systemic Multimodal Approach to Speech Therapy Treatment in Autistic Children », *Med Pregl* 2013, *LXVI* (5-6), σσ. 238-239.

[75] wright S., Brooks D., D'Astous V. and Grandin T., The challenge and Promise of Autism Spectrum Disorders in Adulthood and Aging: A systematic Review of the Literature (1990-2013), *Autism Insights*, σ. 43.

[76] Μπαλογιάννης Σ., *Ψυχιατρική καὶ Ποιμαντική Ψυχιατρική*, Θεσσαλονίκη 1986, σ.45.

[77] Βλ. σχ. υποσημείωση 47.